

maatte foretrække, at hans Gods overgik til Arvefæste fremfor til Selveiendom, vil alene have at indløse en Bevilling, som, om jeg ellers mindes ret, koster 16 Rbd. 5 Mk., og der kan jo ikke ligge nogen Forhindring for ham fra at vælge denne Vej, naar han iøvrigt foretrækker den, i den Beforsning, som dermed er forbunden. Er han altsaa mod Fæstegodsets Overgang til Selveiendom, benytter han ikke denne Lov; det staaer jo i hans Magt, om han vil benytte den eller ikke, og, antager han, at Arvefæste for hans Bedkommende bør foretrækkes, saa søger han denne Bevilling. Maalet vil altsaa ligesuldt opnaaes, om der end ikke optages nogen Bestemmelse derom i Loven.

Iøvrigt skal jeg kun med Hensyn til et Par Punkter berøre det Spørgsmaal, om det maa ansees onfseligt, at Fæstegaardene paa de omhandlede Godser overgaae til Selveiendom fremfor til Arvefæste. Jeg kan ikke ganske erkjende, at Arvefæste skulde medføre, at Gaarden derved mere sikfredes forblivende i Familien. Jeg troer, at dette Spørgsmaal meest afhænger af den Arvelovgivning, der bestaaer i Landet. Arvelovgivningen kan tilstede, at Selveieren overdrager et af sine Børn en større Deel af, hvad han efterlader sig, for at sætte ham istand til at kunne blive ved Gaarden, for at den kan blive et Tilholdssted for Familien. Dette kan Lovgivningen ligesaavel gjøre med Hensyn til Selveier som med Hensyn til Arvefæste-Gaarde, og Arvefæstegaarde kunne ligesaavel blive udsatte for at gaae over til andre Familier s. Ex. ved Deling, ved at Arvingerne opnaae en saa stor Andeel i Gaarden, at ikke en Enkelt af Familien vilde have tilstrækkelig stor Andeel deri for at kunne blive ved Gaarden. Dette vil kunne skee ligesaa let med Arvefæstesom med Selveiergaarde. Det er i denne Henseende lykkeligt, at der i den danske Bøndestand overhovedet findes Tilboelighed til at bevare Gaarden i Familien. Det blev af den ærede Taler, der sidst satte sig, udhævet, at der var ham bekjendt mange Exempler derpaa; det er mig en Glæde et kunne stadfæste, at der ogsaa hver Dag eller i det mindste meget hyppigt foresalde Expeditioner i Justitsministeriet, som ganske bekræfte den Erfarings-

sætning af den nævnte Rigsdagsmand. Men der er ogsaa en anden Omstændighed, som synes mig at tale særdeles til Fordeel for Selveiendom ved Siden af Arvefæste, nemlig den, at den Canon, der i Almindelighed bestemmes ved Siden af Recognitionen, som i Reglen skal erlægges ved Overdragelse fra en Arvefæster til en anden, neppe kan Andet end erkjendes mere at betyngne Eiendommen og forringe dens Værdi i høiere Grad, end netop denne Afgifts Pengeværdi. Det er ganske vist, at, naar en Mand vil kjøbe en Eiendom, lægger han Mærke til, om der hviler en saadan Recognition paa den, som skal svares ved den næste Afhændelse igjen, og en saadan Recognition maa nødvendigviis forbyde Eiendommen; thi den er et Baand paa igjen at afhænde den. Jo oftere Eiendommen afhændes, desto hyppigere erlægges Recognitionen. Den Forpligtelse, der saaledes hviler paa Gaarden, er et Baand, der i og for sig, selv om Recognitionen ikke erlægges, fordi Eiendommen ikke sælges, dog allerede er en Byrde, som hviler paa Arvefæste-Eiendommen. Dertil kommer jo ogsaa, at det er vanskeligt for Bøndestanden at forudsee, hvorledes Conjunctionerne ville dreie sig. Jeg skal saaledes ikke nægte, at, naar man alene seer hen til Lehn- og Fideicommissbestidernes Larv, vilde det være ganske hensigtsmæssigt, at deres Indtægter saavidt muligt converteres i Korn, fordi det i Almindelighed vil være en rigtig Maalestof for Værdierne Synken og Stigen i Almindelighed. Naar Kornet stiger, ville ogsaa andre Fornødenhedsvarer i Almindelighed stige i et dertil svarende Forhold og omvendt. Det er altsaa ganske vist, at, naar Kornpriserne stige, vil det ogsaa være onfseligt, at Lehn- og Fideicommissbestidne kunne gjøre Regning paa en forøget Indtægt, og det kan heller ikke nægtes paa den anden Side, at Bøndestanden i Almindelighed vil være omtrent ligesaa godt istand til, naar Kornpriserne ere høie, som naar de ere lave, at udrede det samme Kornbeløb, som de, naar Kornpriserne ere lave, ville være istand dertil; dog ikke ganske, thi Kornpriserne ville i Almindelighed være høie, naar Høsten er daarlig, altsaa paa en Tid, hvor det undertiden kan falde Bønden vanskeligt at udrede samme Af-